

UDDANNELSE 16. februar 2022

Uddannelsesinvesteringer for tusindvis af kroner per elev og studerende

Siden regeringen tiltrådte i 2019, er der blevet investeret milliarder i uddannelsesområdet. Fra 2020 og frem til 2025 har regeringen annulleret besparelser på op til 2,5 mia. kr. årligt, og samtidig er det besluttet at tilføre op til 3 mia. kr. årligt på uddannelsesområdet i de kommende år. Styrkelsen af uddannelsesområdet svarer til tusindvis af kroner pr. studerende. Det er en tiltrængt kursændring oven på fire år med store besparelser på uddannelsesområdet fra 2016.

Kontakt

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

ANALYSE

Udarbejdet af

Mie Dalskov Pihl

Chef for registeranalyse

Anton Lykketoft

Stud.polit.

Frederik Søborg

Stud.polit.

Hovedkonklusioner

- Siden regeringen trådte til i 2019, er uddannelsesområdet blevet styrket. Regeringen har annulleret omprioriteringsbidraget på uddannelsesområdet, men der er også tilført nye midler. Samlet set er uddannelsesområdet blevet løftet med 1,5 mia. kr. i 2020, hvilket stiger til 4,7 mia. kr. i 2022 og 5,5 mia. kr. i 2023.
- Prioriteringerne af uddannelsesområdet betyder flere penge til både folkeskoler, ungdomsuddannelser, voksenuddannelser og de videregående uddannelser.
- De samlede tilførsler i perioden 2020 til 2025 svarer til over 1.800 kr. pr. folkeskoleelev om året, cirka 6.000 kr. pr. gymnasieelev eller erhvervsskoleelev og cirka 5.000 kr. pr. studerende på de videregående uddannelser.

Tusindvis af kroner til elever og studerende

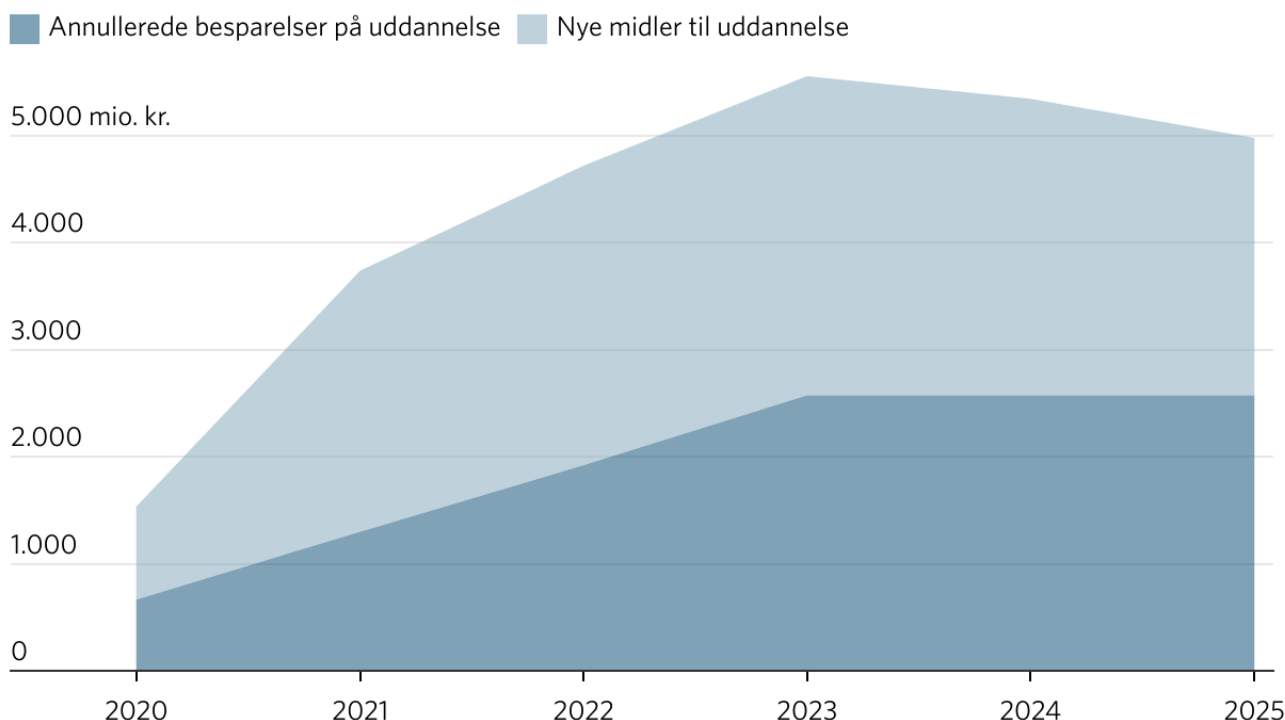
Siden regeringen trådte til i 2019, er uddannelsesområdet blevet styrket. Regeringen har først og fremmest annulleret omprioriteringsbidraget på uddannelsesområdet fra 2020, men der er også tilført nye midler.

Vi har i denne analyse kortlagt de samlede tilførsler siden 2019. Analysen omfatter det annullerede omprioriteringsbidrag og nye midler frem til finansloven for 2022.¹

FIGUR 1

Samlede tilførsler fordelt på annullerede besparelser og nye midler

Figuren viser summen af tilførsler til uddannelser fordelt på annullerede besparelser og tilførslen af nye midler i mio. kr.

Anm.: Omregnet til 2022-priser. AE har beregnet tilførslerne pr. område ud fra tal fra Børne- og undervisningsministeriet og Finansloven 2022.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Børne- og Undervisningsministeriet og Finansloven 2022

De samlede tilførsler til uddannelsesområdet er 1,5 mia. kr. i 2020, hvilket stiger til over 5,5 mia. kr. i 2023, og i de følgende år omkring 5 mia. kr. om året.

Annulleringen af omprioriteringsbidraget giver 670 mio. kr. ekstra til uddannelserne i 2020. Herefter stiger beløbet med over 600 mio. kr. pr. år indtil 2023, hvor annulleringen af besparelserne samlet set svarer til en styrkelse af uddannelserne på 2,5 mia. kr. pr. år.

Det er værd at bemærke, at det annullerede omprioriteringsbidrag ikke betyder, at der tilføres flere penge til institutionerne. Det annullerede omprioriteringsbidrag betyder, at der fra 2019 ikke længere skal spares de to procent pr. år, som ellers var gældende fra 2016.

Ser man på nye midler til uddannelsesområdet, fordeles pengene en smule anderledes over perioden. Allerede i 2021 modtog uddannelserne omkring 2,4 mia. kr. i nye midler, hvilket i 2022 stiger til 2,8 mia. kr. Tilførslerne stiger indtil 2023, hvor der tilføres 3 mia. kr. i nye midler. Herefter falder tilførslerne til 2,4 mia. kr. i 2025. Dette fremgår af Figur 1.

Via finansloven for 2022 bliver der de kommende år tilført midler til læreruddannelsen og penge til lavere klasseloft i folkeskolen. Derudover er fritidspædagogikken blevet styrket, man har løftet FGU'en samt indført taxameterløft på almene voksenuddannelser. Initiativerne fra finansloven for 2022 løfter isoleret set uddannelsesområdet med 227 mio. kr. i 2022 og 560 mio. kr. i 2023.²

Samlet set har regeringen med initiativerne indtil nu styrket uddannelsesområdet med mellem 4,7 og 5,5 mia. kr. årligt fra 2022 til 2025.

Figur 2 viser de samlede midler tilført de forskellige uddannelsesområder. Uanset område stiger tilførslerne frem mod 2022 eller 2023, hvorefter de falder en smule.

De videregående uddannelser er det område, der samlet set over perioden har fået flest midler med en årlig forøgelse af deres budgetter på omkring 1,5 mia. kr. årligt fra 2022. Herefter følger de gymnasiale uddannelser og folkeskolen, som følges nogenlunde ad i løbet af perioden og stiger frem til hhv. 2023 og 2024, hvor folkeskolen får tilført 1,2 mia. kr., og de gymnasiale uddannelser får 1,1 mia. kr.

Erhvervsuddannelserne styrkes med ca. 180 mio. kr. i 2020 stigende til knap 1 mia. kr. i 2021 og 2022. Herefter falder tilførslerne frem til 2025, hvor de får 520 mio. kr. Profilen for erhvervsuddannelserne afspejler alene nye midler, da omprioriteringsbidraget allerede blev annulleret fra finansloven i 2019.

Det skal bemærkes, at 500 mio. kr. om året af de nye midler til erhvervsuddannelserne er midler i forbindelse med trepartsaftalen fra november 2020 om "flere lærepladser og entydigt ansvar". Midlerne er fra AUB, dvs. arbejdsgivernes uddannelsesbidrag og er blandt andet afsat til lærepladsunderstøttende arbejde, øget lønrefusion til arbejdsgivere, når lærlinge er på skoleophold, og øget rekrutteringsindsats til den offentlige sektor.

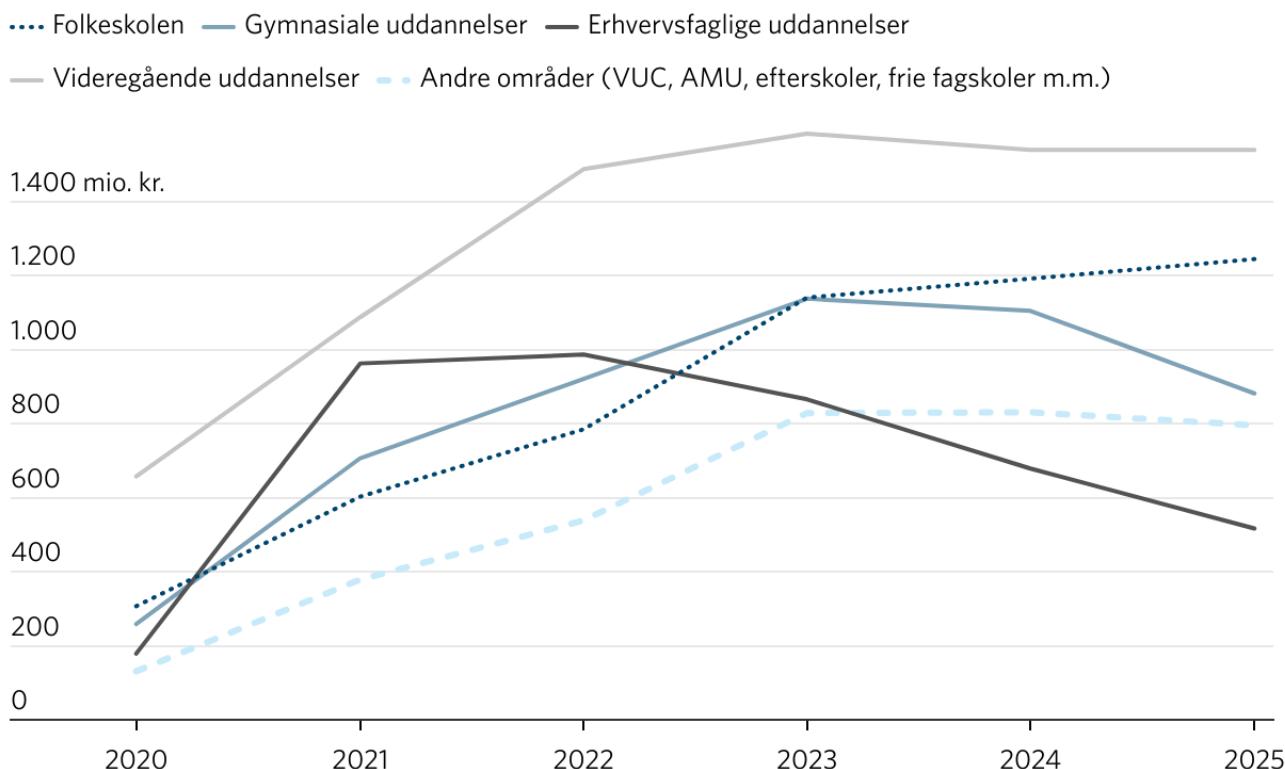
At man annullerede omprioriteringsbidraget, styrker derfor især økonomien på de gymnasiale uddannelser og de videregående uddannelser. Samtidig er der en række af de nye midler for erhvervsuddannelserne, der udløber i 2023 eller 2024.

Udover de nævnte områder er andre områder såsom VUC, AMU-uddannelser samt frie fagskoler og efterskoler også styrket med cirka 130 mio. kr. i 2020 stigende til cirka 830 mio. kr. i 2023. Cirka 60 procent skyldes annullerede besparelser i perioden 2021-2025. Se evt. Bilagstabel 3.

FIGUR 2

Samlede tilførsler fordelt på uddannelser

Figuren viser de samlede tilførsler som følge af annullerede besparelser eller nye midler fordelt på de enkelte uddannelseområder

Anm.: Omregnet til 2022-priser. AE har beregnet tilførslerne pr. område ud fra tal fra Børne- og undervisningsministeriet og Finansloven 2022.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Børne- og Undervisningsministeriet og Finansloven 2022

Figur 3 viser år for år tilførslerne til de forskellige områder, alt efter hvordan de er sammensat. Det ses, at de videregående uddannelser står til at modtage det største beløb over perioden samlet set, når man ser på både annullering af besparelser og tilførslen af nye midler.

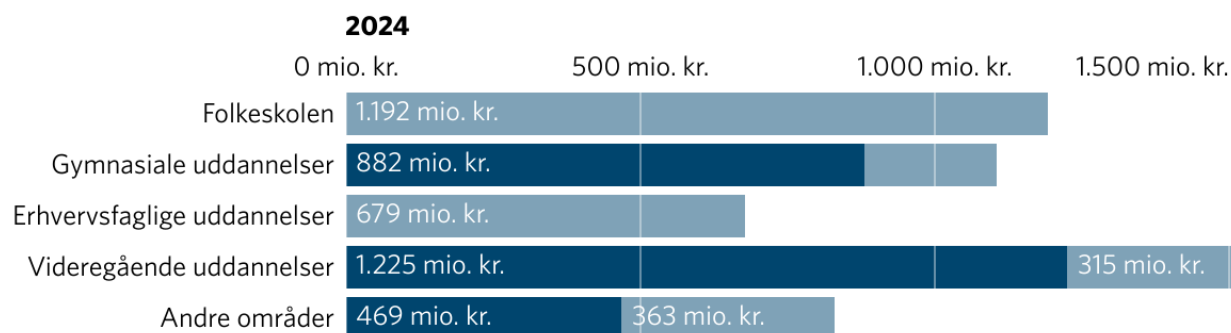
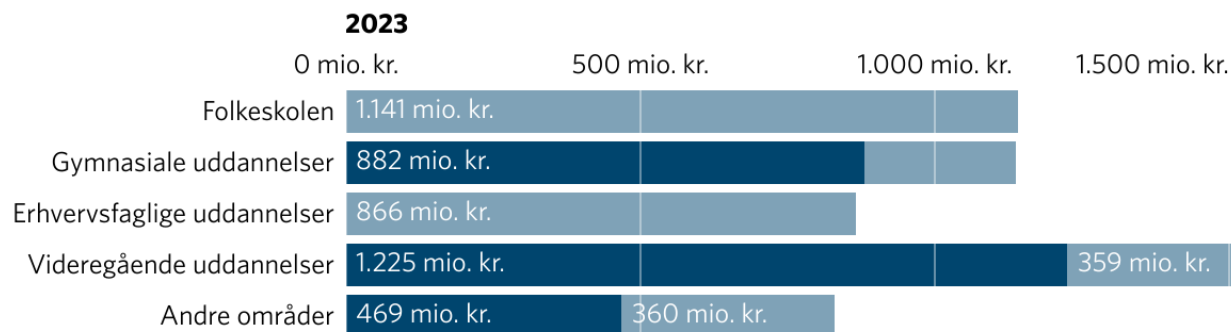
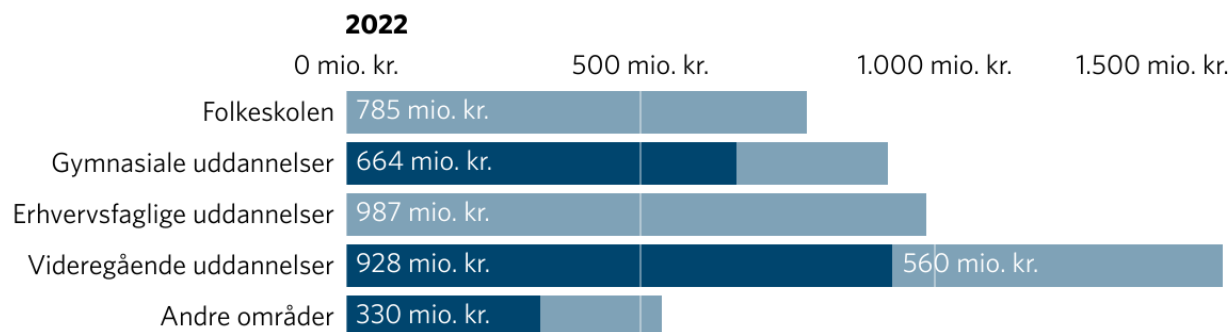
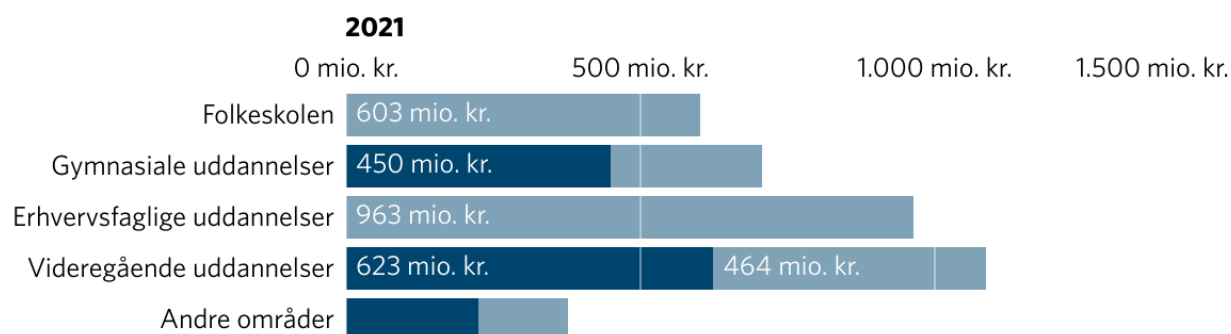
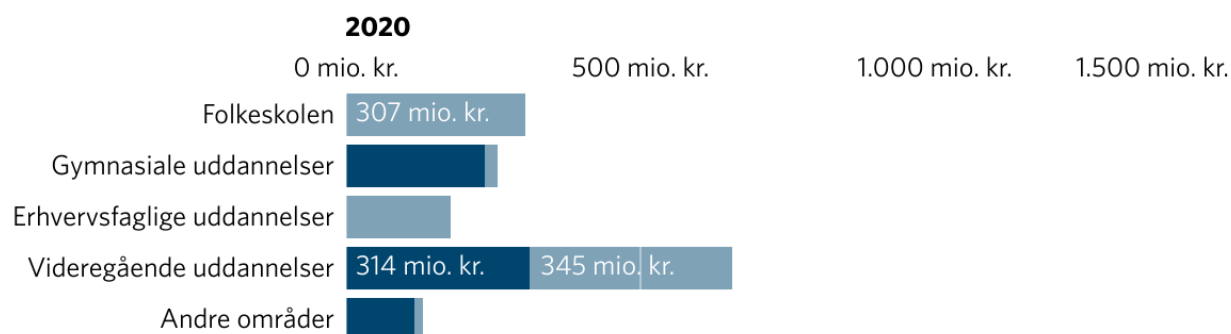
Som det fremgår af Figur 3, har hverken folkeskolen eller de erhvervsfaglige uddannelser været underlagt sparekrav fra 2020. Deres tilførsler i perioden udgøres derfor af nye midler. I starten af perioden

kanaliseres der flest nye midler til de erhvervsfaglige uddannelser med 990 mio. kr. årligt, mens der fra 2023 postes flest nye midler i folkeskolen med op til 1.450 mio. kr. årligt.

Tilførsel fordelt på uddannelser og type

Figuren viser, hvordan tilførsler til de forskellige områder er fordelt på annullerede besparelser eller nye midler.

■ Annullerede besparelser ■ Nye midler

Bilagstabel 1-3 viser fordelingen af de annullerede besparelser og nye midler.

Regeringens prioriteringer svarer til tusindvis af kroner pr. elev

Sammenholder man, hvor meget der er tilført til de forskellige områder med antallet af elever og studerende, så får man et udtryk for, hvor meget det svarer til pr. elev.

I gennemsnit fra 2020 til 2025 svarer regeringens prioriteringer på uddannelsesområdet til godt 1.600 kr. pr. elev årligt på folkeskoleområdet og til cirka 6.000 pr. elev på ungdomsuddannelserne og cirka 5.000 kr. pr. studerende på de videregående uddannelser. Det ses af Figur 4.

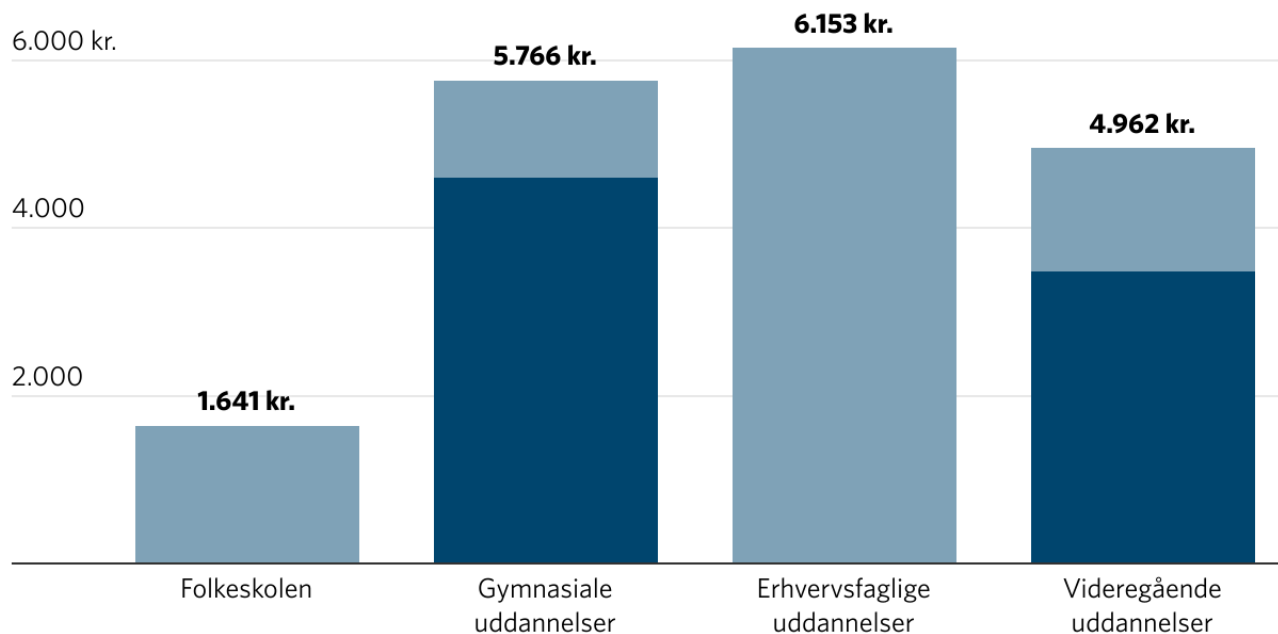
Regeringens prioriteringer på uddannelsesområdet svarer til 6.100 kr. pr. elev på de erhvervsfaglige uddannelser i gennemsnit i perioden fra 2020 til 2025. Til sammenligning tilføres i gennemsnit 5.800 kr. pr. elev på de gymnasiale uddannelser pr. år.

FIGUR 4

Gennemsnitlig tilførsel pr. elev fordelt på nye midler eller annullerede besparelser

Figuren viser tilførslen pr. elev i gennemsnit fra 2020 til 2025 som følge af hhv. annullering af besparelser og tilførslen af nye midler i kr.

■ Annullerede besparelser ■ Nye midler

Anm.: Omregnet til 2022-priser. Det samlede beløb er divideret med antallet af studerende i gang med den pågældende uddannelse pr. 1. oktober 2020.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Danmarks Statistik og Finansloven 2022

Der er dog stor variation over årene. Det ses af Figur 5. På folkeskoleområdet bliver der tilført flere penge pr. elev år for år, mens beløbene stiger for de øvrige uddannelser frem til 2022 eller 2023, hvorefter de falder.

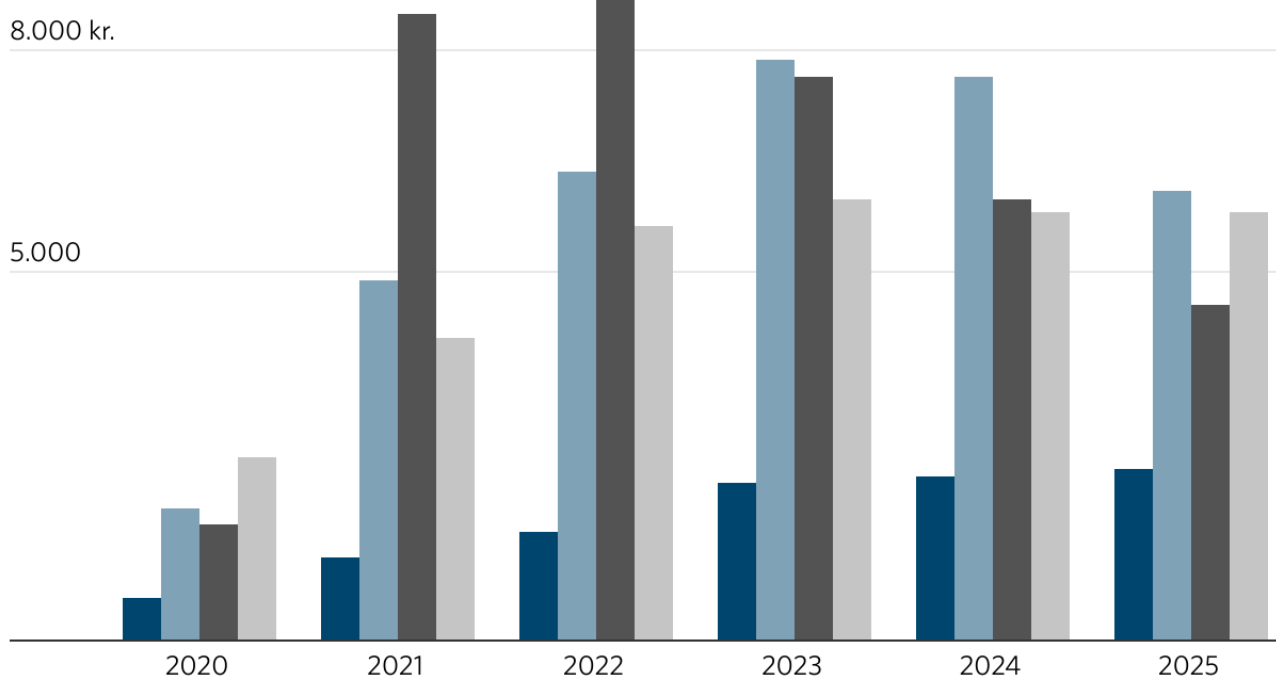
Det største beløb pr. folkeskoleelev er 2.300 kr. pr. elev i 2025. De erhvervsfaglige uddannelser modtager cirka 8.500 kr. ekstra pr. elev i 2021 og 2022, og er dermed den uddannelse, der modtager flest penge pr. elev i hele perioden. Fra 2023 og frem modtager de gymnasiale uddannelser flere penge pr. elev og kommer op på 7.900 kr. i 2023 og 6.100 kr. pr. elev i slutningen af perioden. De videregående uddannelser modtager lige under 6.000 kr. ekstra pr. elev.

FIGUR 5

Tilførsel pr. elev fordelt på uddannelser

Figuren viser tilførslen pr. elev som følge af annullering af besparelser og nye midler tilført i kr.

■ Folkeskolen ■ Gymnasiale uddannelser ■ Erhvervsfaglige uddannelser ■ Videregående uddannelser

Anm.: Omregnet til 2022-priser. De samlede tilførsler er fordelt på antallet af studerende i gang med den pågældende uddannelse pr. 1. oktober 2020.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Danmarks Statistik og Finansloven 2022

Hvis man opregner til, hvad prioriteringerne svarer til pr. klasse eller hold med 24 personer, så får man en fornemmelse af, hvor meget det drejer sig om for institutionerne.

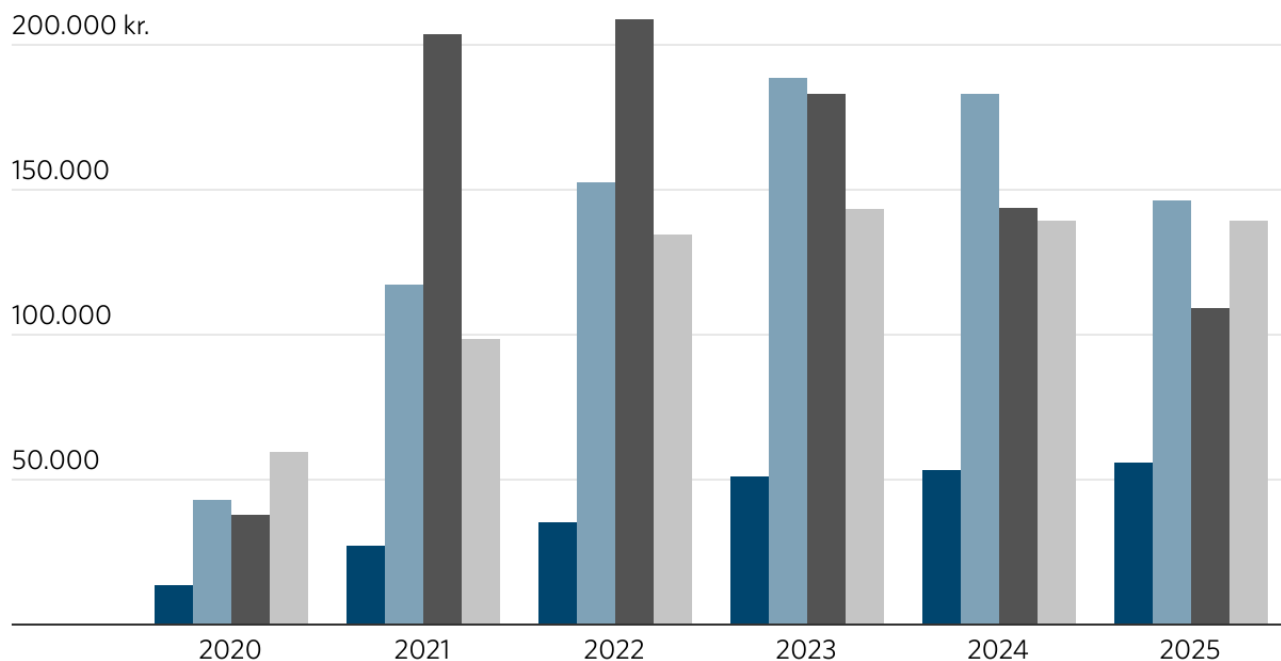
Pr. skoleklasse i folkeskolen svarer regeringens prioritering af uddannelse til cirka 55.000 kr. pr. skoleklasse i folkeskolen i 2025. På erhvervsuddannelserne er det 209.000 kr. pr. hold på erhvervsuddannelserne allerede i 2021. Det ses af Figur 6.

FIGUR 6

Tilførsel pr. klasse eller hold fordelt på uddannelser

Figuren viser tilførslen pr. klasse eller hold som følge af annullering af besparelser og tilførslen af nye midler i kr.

Folkeskolen Gymnasiale uddannelser Erhvervsfaglige uddannelser Videregående uddannelser

Anm.: Omregnet til 2022-priser. En klasse er normeret til 24 elever/studerende. De samlede tilførsler er holdt op imod antallet af studerende i gang med den pågældende uddannelse pr. 1. oktober 2020 og herefter ganget med 24.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, Danmarks Statistik og Finansloven 2022

Vigtigt at uddannelsesområdet prioriteres efter flere år med massive besparelser

Regeringen har målrettet prioriteret uddannelsesområdet siden 2019. Da regeringen tiltrådte i 2019, var det oven på fire år med store besparelser på uddannelsesområdet. VLAK-regeringens besparelser fra 2016 betød, at landets uddannelsesinstitutioner hvert år skulle spare yderligere to procent. I 2019 havde "omprioriteringsbidraget" kostet i omegnen af 3 milliarder kroner set i forhold til 2015.

De store besparelser på uddannelsesområdet er gået ud over kvaliteten i vores uddannelsessystem.

Dertil kommer, at særligt erhvervsuddannelserne og folkeskolen mangler ressourcer, men også voksenuddannelserne har været klemte på økonomien i en årrække ovenpå omprioriteringsbidraget.

Flere midler til uddannelsesområdet på vej

Regeringen har målrettet prioriteret uddannelsesområdet siden 2019. Først og fremmest er omprioriteringsbidraget annulleret, men som analysen viser, er der siden 2019 blevet tilført midler til uddannelsesområdet ad flere omgange.

Senest i finansloven for 2022 blev bl.a. folkeskolen og voksenuddannelserne tilgodeset, og regeringen har i den politiske aftale om "En ny reformprakse for dansk økonomi" fra januar 2022 yderligere styrket uddannelsesområdet med 1,3 mia. kr. Aftalen går på fire konkrete tiltag: klimaerhvervsskoler, takstløft på LVU, at gøre uddannelsesløftet på 110% dagpenge permanent og sikre bedre velfærdsuddannelser. Dertil kommer cirka 700 mio. kr. tilovers som bl.a. skal sikre bedre kvalitet i uddannelse, men det er ikke besluttet, hvordan pengene skal bruges konkret.

Som analysen beskriver, er uddannelsesområdet blevet prioriteret de seneste år. Men der er alligevel behov for at styrke flere områder.

En stor del af de midler, der er blevet prioriteret til erhvervsuddannelserne, går til arbejdet med at sikre lærepladser. Det er en vigtig prioritering, men der er også behov for, at vi investerer mere i bedre kvalitet i undervisningen på erhvervsuddannelserne.

Det er vigtigt, at vi investerer i, at flere unge får en uddannelse. Hvis vi skal indfri de politiske målsætninger om at hjælpe de ca. 45.000 unge, der hverken er i job eller uddannelse, og som ikke har fået en uddannelse, så er det afgørende, at vi prioriterer folkeskolen og de tilbud, der retter sig til at hjælpe de udsatte unge, som f.eks. FGU'en.

Bilagsfigurer

BILAGSTABEL 1

Annulerede besparelser og nye midler fordelt på ministerier

Annulerede besparelser og nye midler fordelt på ministerier.

Mio. kr. (2022-pl)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1. Annullering af omprioriteringsbidraget*	666	1.300	1.921	2.575	2.575	2.575
Børne- og Undervisningsministeriet	353	677	993	1.350	1.350	1.350
Uddannelses- og Forskningsministeriet	314	623	928	1.225	1.225	1.225
2. Prioriteringer på undervisnings- og uddannelsesområdet	868	2.439	2.798	2.982	2.771	2.403
Børne- og Undervisningsministeriet	522	1.931	2.143	2.309	2.075	1.689
Uddannelses- og Forskningsministeriet	346	508	654	673	696	714
I alt (1+2)	1.534	3.739	4.719	5.557	5.346	4.979

Anm.: *Omregnet til 2022-priser jf. ØR dec. 2021.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Børne- og Undervisningsministeriet og Finansloven 2022.

BILAGSTABEL 2

Oversigt over tilførsler af nye midler

Oversigt over tilførslen af nye midler på undervisnings- og uddannelsesområdet

Side 1 af 3

Mio. kr. (2022pl)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1. Børne og Undervisningsministeriets område	0	522	1.931	2.237	2.624	2.456	2.089
- Folkeskoleområdet i alt	0	307	603	785	1.250	1.392	1.447
- Kvalitetsløft af den understøttende undervisning	0	198	198	198	198	198	198
- Afskaffelse af pulje for elevløft ("skolepuljen")	0	169	0	0	0	0	0
- Reserve til Generelt løft af folkeskolen	0	279	405	557	818	818	818
- Reserve til Interne skoler	0	0	0	30	30	30	30
- Sen skolestart**	0	0	0	0	109	200	202
- Klasseløft	0	0	0	0	95	146	199
- Gymnasieområdet i alt	0	23	257	257	257	223	0
- Særtilskud til erhvervsgymnasiale uddannelser	0	2	2	2	2	0	0
- Særtilskud til almengymnasiale uddannelser	0	21	21	21	21	0	0
- Løft af de gymnasiale uddannelser	0	0	223	223	223	223	0
- Grøn iværksætterpulje til ungdomsuddannelserne	0	0	10	10	10	0	0
- Erhvervsuddannelse og VUC i alt	0	192	980	1.090	1.042	842	642
- Videreførelse og yderligere forhøjelse af kvalitetspuljen til erhvervsuddannelserne	0	179	187	187	187	0	0

Anm.: Omregnet til 2022-priser jf. ØR dec. 2021. *De 507 mio. kr. årligt fra trepartsaftalen er arbejdsgiverfinansierede midler i regi af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB). Regeringen har prioriteret råderum til det øgede forbrug i AUB. ** Kategoriseret under "andre områder" i analysen.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet og Finansloven 2022

Fordeling af annullering af omprioriteringsbidrag på uddannelser

Fordeling af annullering af omprioriteringsbidrag på uddannelser

Mio. kr. (2022-pl)	2020	2021	2022	2023
Almengymnasiale uddannelser	164,7	313,1	460,4	611,8
Erhvervsgymnasiale uddannelser	60,4	116,6	172,9	230,2
Efterskoler og frie fagskoler	45,0	90,0	134,0	177,0
Almene voksenuddannelser (VUC)	37,9	71,6	105,4	138,1
Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU)	15,3	31,7	37,9	50,1
FGU	-	-	-	32,7
Private gymnasier og studenterkurser	10,2	20,5	30,7	39,9
Øvrige	18,4	33,8	53,2	70,6
Total	352,0	677,3	994,5	1.350,5

Anm.: *Omregnet til 2022-priser jf. ØR dec. 2021.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Børne- og Undervisningsministeriet.

Tiltag fra Finansloven 2022

Tabellen viser tiltag på FL2022 og hvordan de er lagt ind i analysen.

Mio. kr. (2022-pl)	2022	2023	2024	2025	2026
Bedre uddannelse til lærere (1)	65	125	125	125	-
Løft af fritidspædagogikken (2)	47	123	123	123	-
Sen skolestart (3)	0	109	200	202	200
Klasseløft (4)	0	95	146	199	154
FGU (5)	75	75	-	-	-
AVU (6)	37	37	37	-	-
PPR (7)	3	-	-	-	-
I alt	227	564	631	649	354

Anm.: *Omregnet til 2022-priser jf. ØR dec. 2021. Nr. 4 er indregnet under tilførsler til folkeskolen, mens nr. 1 er indregnet under de videregående uddannelser. Nr. 2, 3, 5 og 6 er indregnet under andre uddannelser. Nr. 7 er ikke medtaget.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Finansloven 2022.

1 Analysen bygger på egne beregninger samt et notat udgivet af Børne- og Undervisningsministeriet i oktober 2021, der viser de samlede tilførsler til ud-dannelses- og undervisningsområdet frem til og med finanslovsforslaget 2022. Elementer fra FL2022 er medtaget i analysen. Se bilagstabel 4.

2 Se bilagstabel 4.